

SKOLPORTENS NUMRERADE ARTIKELSERIE FÖR UTVECKLINGSARBETE I SKOLAN

Drömmen om Amerika

Ett arbete om den stora emigrationen från
Sverige till Nordamerika tolkat genom
autentiska amerikabrev

FÖRFATTARE: MY EKANDER OCH CAJSA HANSEN

ARTIKEL NUMMER 7/2016

Abstract

Artikeln beskriver ett ämnesövergripande projekt i svenska och historia i årskurs 8. Projektets syfte var att skapa en djupare förståelse för människors levnadsvillkor under den stora emigrationen från Sverige till Nordamerika vid mitten av 1800-talet fram till 1900-talets början. Genom att arbeta med ursprungskällor i form av autentiska amerikabrev fick eleverna möjlighet att lära känna människor bakom historieböckernas fakta. Den kunskap som eleverna förvärvade skulle sedan levandegöras genom dramatisering. Projektet bidrog till ett ökat engagemang och intresse hos eleverna som i sina dramatiseringar visade en fördjupad förståelse för hur det kunde vara att bryta upp från ett land och anpassa sig till livet i ett annat. Artikeln vänder sig till lärare i svenska och historia på grundskolan.

*My Ekander är lärare i SO i åk 7-9 och arbetar på Myrsjöskolan i Saltsjö-Boo.
my.ekander@nacka.se*

*Cajsa Hansen är lärare i svenska och franska i åk 6-9 och arbetar på Myrsjöskolan i Saltsjö-Boo.
cajsa.hansen@nacka.se*

Denna artikel har den 7 januari 2016 accepterats för publicering i Skolportens numrerade artikelserie för utvecklingsarbete i skolan av Nacka kommuns läsgrupp med Björn Söderqvist fil. dr. samt rektor, Nacka kommun, som gruppens ordförande.

Fri kopieringsrätt i ickekommersiellt syfte för kompetensutveckling eller undervisning i skolan och förskolan under förutsättning att författarens namn och artikelns titel anges, samt källa: Skolportens artikelserie. I övrigt gäller copyright för författaren och Skolporten AB gemensamt.

Denna artikel är publicerad i Skolportens nättidskrift Undervisning & Lärande:
www.skolporten.se/forskning/utveckling/

Aktuell metodbok med författaranvisningar:
www.skolporten.se/metodbok

Vill du också skriva en utvecklingsartikel? Mejla till redaktionen@skolporten.se

Innehållsförteckning

Abstract.....	2
1. Inledning.....	5
2. Syfte.....	5
3. Metod.....	6
4. Huvuddel.....	8
4.1 <i>Elevernas förkunskaper och intresse</i>	8
4.2 <i>Genomförande</i>	8
4.3 <i>Resultat och diskussion</i>	10
5. Bilagor	13
Bilaga 1: Utvärdering i grupp.....	13
Bilaga 2: Utvärdering individuellt	14
Bilaga 3: Internetadresser till amerikabrev.....	15
6. Referenser	16

1. Inledning

Då migration i dag är högst aktuellt ville artikelförfattarna låta en klass få fördjupa sig inom det området, med fokus på hur den svenska migrationen har sett ut. Projektet avgränsade sig till den stora emigrationen till Nordamerika under 1800- och 1900-talet. Eftersom ämnena svenska och historia ligger nära varandra såg vi vinster i att samarbeta kring projektets tema där vi* ville ge eleverna en bred och nyanserad bild av emigrationen till Nordamerika.

Media hade under det senaste året på olika sätt uppmärksammat svenskamerikaner** och intresset för det svenska ursprunget i USA var stort hos eleverna i den aktuella klassen. Därför valde vi att ta vår utgångspunkt i den stora emigrationen*** till Nordamerika utifrån förmågor som finns i Läroplanen för svenska och historia (Lgr 11). Projekt gick ut på att eleverna via autentiska amerikabrev skulle få kunskap om historiska förhållanden, händelser, människors levnadsvillkor och handlingar. Genom att få arbeta med ursprungskällor ville vi ge eleverna möjlighet att lära känna människorna bakom historieböckernas fakta. Vi ville ge historien ett ansikte och därmed skapa en djupare förståelse för hur det kunde vara att bryta upp från ett land och anpassa sig till livet i ett annat. Ytterligare en aspekt på projektet var att eleverna skulle få träna sig i att läsa olika typer av texter från olika tider och utifrån dessa föra resonemang om budskap i dem.

Dessutom skulle undervisningen bidra till att eleverna utvecklade sina kunskaper kring hur man söker och använder information från olika typer av källor. Via breven skulle eleverna ges möjlighet att utveckla sitt språk och sin förståelse för omvärlden. Den kunskap de förvärvade skulle sedan levandegöras i en estetisk form, genom dramatisering. Vi ville med projektet också skapa en positiv inställning till lärande hos eleverna och genom detta även motivera dem inför framtida kunskapsinhämtning. Då vi tog utgångspunkt i något som eleverna själva funderat över, hoppades vi att motivationen till att lära skulle öka.

2. Syfte

Syftet med den här artikeln är att beskriva ett ämnesövergripande projekt som skulle ge eleverna möjlighet att själva skapa sig kunskap om och förståelse för sin historia genom att analysera autentiska amerikabrev. Kunskapen skulle sedan ytterligare fördjupas genom en gestaltning i form av dramatisering. Projektet genomfördes i en årskurs 8 på Myrsjöskolan i Nacka kommun, under höstterminen 2014. Dessutom belyser artikeln de resultat som projektet gav.

* Med vi avses fortsättningsvis artikelförfattarna

**Med svenskamerikaner avser vi fortsättningsvis en amerikan, bosatt i USA, med svenskt ursprung

*** Med den stora emigrationen avses fortsättningsvis tiden från 1800-talets mitt till tidigt 1920-tal, då runt 1,5 miljoner svenskar flyttade till Nordamerika.

3. Metod

I arbetsområdet ”Drömmen om Amerika” skulle eleverna med hjälp av autentiska amerikabrev tolka hur levnadsvillkoren blev för de svenskar som emigrerade till Nordamerika under den stora emigrationen. Att arbeta ämnesövergripande i svenska och historia kring temat emigration såg vi som en möjlighet då ämnena har flera beröringspunkter. Enligt riktlinjerna för läroplanen ska läraren organisera undervisningen ”så att eleven ges möjligheter att arbeta ämnesövergripande.” (Svanelid, 2014, s. 27)

Vi ville med projektet försöka ge eleverna kunskaper som skulle leda till en djupare förståelse i ett större sammanhang, vilket Svanelid (2014) anser vara ett av skälen till att skolan bör arbeta ämnesövergripande. Under hela arbetsprocessen har vi arbetat med formativ bedömning enligt Williams strategier (William, 2013).

Projektet tog avstamp i elevernas nyfikenhet på svenskamerikaner då flertalet elever hade sett TV-serien ”Allt för Sverige” (SVT, 2012 och 2013). Att välja ett arbetsområde där det redan fanns ett intresse hoppades vi skulle öka motivationen till att lära. Hög motivation hänger samman med hög prestation. Dock är det avgörande att det hos eleven finns en inre motivation, det vill säga att eleven själv vill lära sig, då den är kopplad till djupinriktat lärande (Jönsson, 2011). Vår förhoppning var att denna inre motivation, baserad på en nyfikenhet på svenskamerikaner, skulle fungera som en drivkraft i projektet. Vidare ville vi öka den inre motivationen ytterligare genom att låta eleverna få använda sig av ett estetiskt uttryck vid redovisningen. Detta då klassen hade en kulturprofil och intresserade sig för dramatiseringar, men också för att de skulle få pröva olika estetiska uttrycksformer, något som poängteras i Lgr 11 under Skolans värdegrund och uppdrag (Lgr 11).

För att eleverna på ett relativt snabbt sätt skulle få en bredare kunskapsgrund och en gemensam plattform att utgå ifrån valde vi att ge dem föreläsningar om orsaker till och konsekvenser av den stora emigrationen. Utöver föreläsningar fick klassen analysera utdrag ur Vilhelm Mobergs böcker ”Utvandrarna” (1949) och ”Invandrarna” (1952), vilka även förstärktes med klipp ur filmen ”Utvandrarna” (Troell, 1971). Detta för att eleverna lättare skulle kunna tolka och förstå informationen i de kommande amerikabreven, samt sätta in dem i ett större sammanhang.

Nästa steg var att arbeta med tolkning och analys av amerikabrev. Då både språk och innehåll i dessa kan vara svårtolkade, valde vi att starta i en gemensam analys av ett brev i helklass. Läraren läste detta brev högt samtidigt som eleverna fick följa med i en egen kopia av brevet. Brevet innehöll fakta om avsändaren och den tid denne levde i. Vid analysen utgick vi från en mall med frågor, som presenteras längre fram i artikeln. Klassen diskuterade tillsammans vilka frågor från mallen som de kunde finna svar på i

det aktuella brevet. Att guida eleverna i en analys av ett brev skulle ge dem en vägledning och trygghet i hur de skulle ta sig an sina kommande brev då tydlig vägledning och struktur är viktigt i undervisningen (Svanelid, 2014). För att ta till vara elevernas nyfikenhet lät vi dem få komplettera mallen med egna frågeställningar. Dessa sammanställdes med frågorna i den ursprungliga mallen som nu blev utgångspunkten för deras analysarbete i grupp. Mallen skulle hjälpa eleverna att leta efter relevant information gällande människors levnadsvillkor, men också tydliggöra vilken information som var relevant. Med mallen som grund ville vi också få eleverna att fokusera på samma sorts information, vilket vi hoppades skulle generera ett jämförelsematerial och därmed visa på en bredare bild av olika människors levnadsvillkor. Svanelid (ibid) uttrycker också vikten av att visa eleverna vilken information som är relevant respektive irrelevant: "Nu gäller det att värdera informationen, det vill säga att välja ut vilken information som är relevant respektive irrelevant. För att detta ska bli meningsfullt och hanterbart krävs att eleverna har en tydlig vägvisare. De måste ha hjälp av en klart avgränsad målformulering, frågeställning eller uppgift." (Svanelid, 2014, s. 65)

I Lgr 11 läggs stor vikt vid den kommunikativa förmågan. Där betonas att: "Språk, lärande och identitetsutveckling är nära förknippade. Genom rika möjligheter att samtala, läsa och skriva ska varje elev få utveckla sina möjligheter att kommunicera och därmed få tilltro till sin språkliga förmåga." (Lgr 11, 2011, s. 9)

Med detta som utgångspunkt valde vi att använda grupparbete som arbetsform. Klassen delades in i grupper om tre och varje grupp fick ett kuvert med amerikabrev från en specifik delstat. Att låta eleverna arbeta i en liten grupp hoppades vi skulle få dem att ta ett större ansvar i gruppen samtidigt som det skulle ge eleverna en möjlighet att lära av varandra. Just kollaborativt lärande leder till att eleverna blir läranderesurser för varandra, men ses också som motivationshöjande och bra för social och kognitiv utveckling (William, 2013). Grupperna analyserade sina brev utifrån den givna mallen och fick kontinuerlig feedback från läraren för att komma framåt i arbetet, som redovisades i form av en dramatiserad film om levnadsvillkoren för de nyanlända svenskarna* i Nordamerika.

Projektet avslutades med en utvärdering som gjordes i grupp och individuellt, se bilaga ett och två. Dels ville vi att eleverna skulle reflektera över vad de hade lärt sig, dels ville vi genom deras utvärdering kunna reflektera över vår egen undervisning. Vi tror att feedback i form av utvärdering från eleverna gör att både vi och eleverna utvecklas då en sådan både kan befästa erhållen kunskap och ge en vägledning i hur undervisningen har fungerat. När vi reflekterar över våra upplevelser och omprövar våra handlingar blir vi mer motiverade till att förnya vår undervisning (Brusling & Strömqvist, 1996).

4. Huvuddel

4.1 Elevernas förkunskaper och intresse

Eleverna hade inte stora förkunskaper i ämnet då de ännu inte hade läst om den stora emigrationen till Nordamerika i historia och heller inte läst texter skrivna på yngre nysvenska. Att använda autentiska amerikabrev som en central del i faktasökandet såg vi som en utmaning då språket var relativt svårt medan innehållet kunde vara intresseväckande. Intresset för svenskamerikaner fanns redan i elevgruppen då media sedan en tid tillbaka hade uppmärksammat dessa.

4.2 Genomförande

Projektet sträckte sig över tolv 55-minuterslektioner, sex i svenska och sex i historia. Dessa fortlöpte under sex veckor och avslutades med en gemensam trettonde lektion där klassen hade filmvisning och utvärdering. Dessutom gick hela klassen tillsammans på Dramaten och såg föreställningen ”Utvandrarna”. Klassen hade svenska och historia efter varandra på schemat och vi lät därför eleverna få arbeta fortlöpande med detta projekt under två sammanhängande lektioner, en dag i veckan, under sex veckor.

Vi startade projektet med att se några utdrag ur TV-serien ”Allt för Sverige” (SVT, 2012 och 2013) eftersom det var just denna serie som hade väckt elevernas intresse för svenskamerikaner. Serien handlar om svenskamerikaner som kommer till Sverige för att söka sina rötter. Klassen fick i par och sedan i helklass prata kring hur svenskamerikanerna i serien upplevde sina band till Sverige och hur det kom sig att det fanns så många svenskättlingar i dagens USA. Vidare fyllde vi på med ett Youtube-klipp (Youtube, 2013) från staden Mora i Minnesota och en aktuell reklamfilm för ostkaka (Youtube, 2014) där svenskamerikaner medverkar, för att ytterligare visa på svenska influenser i dagens USA.

För att alla elever skulle få möjlighet till en förståelse för den situation som rådde i Sverige och Nordamerika under den stora emigrationen fick eleverna, i både svenska och historia, föreläsningar om orsaker till och konsekvenser av denna. I historia fick eleverna också arbeta med statistik över när och var svenskarna bosatte sig, vilket åskådliggjordes genom egentillverkade temakartor. I svenska läste klassen utdrag ur Vilhelm Mobergs romansvit (1949, 1952) för att få en mer nyanserad bild till den fakta de fått. De fick läsa i boken ”Utvandrarna” (1949) om Roberts berättelser om Förenta staterna, vilka som utvandrade från Ljudens socken och hur det såg ut på båten Charlotta. Dessutom läste klassen ur ”Invandrarna” (1952) om landet som tog emot de nyanlända svenskarna och

* Med nyanlända svenskar avses här, och fortsättningsvis, de svenskar som flyttade från Sverige och bosatte sig i Nordamerika under den stora emigrationen.

om platsen där familjen Nilsson med följe bosatte sig. Dessa scener förstärktes sedan med samma klipp ur filmatiseringen av böckerna (Troell, 1971).

När eleverna hade fått en bas av kunskap för den historiska situationen läste klassen tillsammans ett autentiskt amerikabrev som heter ”Anna till fastern om Selma” (Svenska migrationscentret, 2014). Brevets innehåll tolkades genom en analys i helklass utifrån mallen nedan. Med hjälp av den ville vi visa på en struktur som stöd för hur eleverna kunde ta sig an ett autentiskt dokument. Detta för att underlätta för eleverna hur de kunde finna relevant fakta som skulle ge en djupare förståelse och kunskap för andra människors levnadsvillkor. I mallen ingick följande frågor:

- * Vem har skrivit brevet?
- * Vem har fått brevet?
- * Vilket årtal skrevs brevet?
- * Från vilken delstat kommer brevet?
- * Hur väl verkar brevvännerna känna varandra?
- * Vilka känslouttryck kommer fram i brevet? Vad är bra och vad är mindre bra?
- * Hur är miljön? Inomhus /utomhus?
- * Vilka yrken omnämns?
- * Vilka fritidssysselsättningar kan man hitta?
 - * Hur ser familjeförhållandena ut?
 - * Står det något om en historisk händelse/uppfinning?
 - * Står det något om kläder?
 - * Står det något om vad man äter och dricker?
 - * Står det något av extra intresse?

Med hjälp av de svar som klassen kom fram till gjordes en gemensam analys av hur livssituationen såg ut för brevs avsändare. I anslutning till analysen diskuterades också källornas trovärdighet då vi ville uppmärksamma eleverna på att brev är subjektiva och att de kan ha färgats av avsändarens upplevelser. Dock var fokus för projektet inte källvärdering, utan att ge eleverna en möjlighet att närma sig människor bakom historieböckernas fakta.

Utöver frågorna ovan fick sedan eleverna enskilt skriva ner ytterligare frågeställningar kopplade till levnadsvillkoren för de nyanlända svenskarna eftersom vi hade märkt att eleverna kom med nya sådana. Vi ansåg att det var viktigt att även eleverna blev delaktiga och att deras frågeställningar var minst lika viktiga. Exempel på frågeställningar som då dök upp var:

- * Vilka sjukdomar var vanliga?
- * Hur många stater fanns det när brevet skrevs?
- * Varifrån kom delstatens namn?

- * Hur var lönen?
- * Fanns det sjukvård för alla?
- * Fanns det skolor för alla?
- * Var barnadödligheten hög?
- * Hur var det att vara barn?
- * Hur såg amerikanerna på de nyanlända svenskarna?

Klassen delades in i grupper om tre där varje grupp fick en delstat i USA dit många svenskar hade emigrerat. Vi hade kontaktat Svenska Migrationscentret i Karlstad som kostnadsfritt skickade pdf-filer av autentiska amerikabrev med bifogad transkription från olika delstater, vilka gavs till respektive grupp. Dessa kompletterades med andra brev som vi hade hittat på olika internetsidor, se bilaga tre. För att skapa sig en bild av hur livet blev för de nyanlända svenskarna fick eleverna inom gruppen sätta igång att tolka och analysera breven utifrån mallen samt de nya frågeställningarna. Utifrån den fakta som gruppen hittade skulle de sedan summera och levandegöra den i form av ett manus till en dramatisering som senare filmades. Där skulle det tydligt framgå hur livssituationen såg ut för just deras brevskrivare. Denna film skulle vara runt fem minuter lång. Vi uppmanade eleverna att kontrollera sitt manus mot frågorna i mallen för att tydliggöra vad som minst skulle finnas med i filmen.

Eleverna fick tre av projektets tretton lektioner till att öva och spela in sin film. Rekvisita lånade de från skolans dramaförråd eller tog med sig hemifrån. För att ytterligare inspireras såg klassen, tillsammans med oss, föreställningen ”Utvandrarna” på Dramaten som vid det aktuella tillfället fanns på Dramatens repertoar.

De färdigställda filmerna lämnades in till oss lärare och låg till grund för vår gruppbedömning. Förutom filmen vägde vi också in elevernas skriftliga och muntliga produktion under analysarbetet av breven i bedömningen. Denna bedömning i form av konstruktiv feedback fick varje grupp skriftligt. Projektet avslutades med en avslutningslektion där de bedömda filmerna visades. Slutligen fick eleverna skriftligt, enskilt och i grupp, utvärdera projektet.

4.3 Resultat och diskussion

Vi såg vinster i att samarbeta kring projektets tema då ämnena svenska och historia ligger nära varandra. Med projektet ville vi ge eleverna en bred och nyanserad bild av den stora emigrationen till Nordamerika sett ur olika synvinklar. Att få in ett större ämnesövergripande projekt i undervisningen kräver mycket tid i form av planering och logistik. Vi löste det genom att lägga projektet en timme per ämne och vecka under en längre tid och

lät dessa ligga parallellt med ordinarie undervisning. Att lösa det på det sättet fungerade väl för både oss och eleverna. För oss blev arbetssituationen mindre stressande eftersom vi kunde ägna oss åt både ordinarie undervisning och projektet, för eleverna blev det ett återkommande tema som intresserade dem.

Det förväntade resultatet var dels att eleverna skulle få historiska kunskaper genom att tolka autentiska texter, dels var det att möta eleverna i något som de var nyfikna på, vilket vi hoppades skulle öka deras motivation till att lära. Vår idé var att en dramatisering istället för en skriftlig redovisningsform skulle befästa elevernas kunskaper ytterligare då de levandegjorde dem och satte in dem i en verklighetstrogen situation.

Vi såg tidigt ett stort intresse för projektets tema där eleverna visade en nyfikenhet att lära sig mer. De ställde spontana frågor och såg fram emot de här lektionerna. Tack vare intresset skapades en positiv lärandeatmosfär i klassrummet där eleverna var delaktiga. Att få läsa verkliga brev skrivna av vanliga människor verkade väcka deras intresse och empati för nyanlända där de självmant drog paralleller till dagens migration i världen. Vi såg att de autentiska breven också skapade en nyfikenhet att ta reda på mer. Eleverna kom med många nya frågeställningar rörande den stora emigrationen, trots att språket i breven av några uppfattades som svårt att förstå. Att få visa sina kunskaper genom dramatisering var en uppgift som eleverna uppskattade, något som visade sig i slutproduktionen.

Eleverna visade att de hade fått och utvecklat kunskaper om människors levnadsvillkor och handlingar genom att resonera kring brevens innehåll. Detta framkom i både klass- och gruppdiskussionerna, de filmade dramatiseringarna och i utvärderingarna, men även vid teaterbesöket då vi såg pjäsen ”Utvandrarna”. Vi märkte att eleverna både under och efter teaterbesöket visade en mycket god och fördjupad förståelse för den stora emigrationen. De nickade igenkännande under föreställningen och jämförde sedan spontant pjäsen med de amerikabrev som de hade läst.

Elevernas utvärderingar befäste det vi hade sett och trott. De skrev att de hade lärt sig mycket och att de uppskattade formen för projektet, särskilt framhävde många att idén med autentiska brev var något nytt, spännande och lärorikt. Teaterbesöket var också något som många tog upp som något positivt i sina utvärderingar och att de hade uppskattat föreställningen eftersom den hade fördjupat deras kunskap. Några elever uttryckte dock att det var svårt att hitta information beroende på vilka brev gruppen hade haft som ursprungskällor.

Vi tyckte att arbetet med att hitta informativa brev till projektet var tidskrävande, då de inte fanns samlade på ett ställe, men också då några brev saknade transkription. Till slut hittade vi Svenska Migrationscentret i Karlstad som hjälpte oss genom att mejla pdf-filer med brev. Trots svårigheterna med att få fram material är vi mycket nöjda med att vi valde att arbeta med just amerikabrev som ursprungskälla. Detta både då de visade

historien från ett annat perspektiv än traditionella läroböcker, och då breven var så uppskattade av eleverna.

Att vi valde att göra två utvärderingar med eleverna, en i grupp och en individuellt, föll sig naturligt då projektet var ett grupparbete och vi ville veta både hur gruppen och individen hade upplevt arbetet. Deras svar gav oss en helhetsbild av deras upplevelser. Några elever tyckte att det var svårt att komma överens i gruppen och att få alla att arbeta lika mycket, medan andra var nöjda med grupp sammansättningen. I de grupper där arbetet inte hade fungerat så bra kunde vi konstatera att slutprodukten inte blev lika väl dramatiserad. Många elever tyckte att det var ett stöd för de som hade svårt att samarbeta eftersom den skapade en struktur som eleverna kunde följa. Att få till en bra gruppdynamik är svårt och något vi måste låta eleverna få öva på. Vi tror att elevernas intresse och nyfikenhet för ämnet trots allt underlättade arbetet för de flesta. Att gruppen endast bestod av tre elever tror vi också bidrog till att fler tog sitt ansvar. Många elever tyckte att dramatiseringen bidrog till att kunskaperna befästes eftersom de hade fått skapa något eget utifrån brevens fakta och träda in i rollen som nyanländ till ett nytt land. Vi såg en glädje och ett engagemang hos eleverna i arbetet både inför och sedan i själva slutprodukten. Projektet underlättades av att eleverna på skolan hade var sin skoldator som de var väl förtrodda med. Även om slutproduktionens, d.v.s. den filmade dramatiseringens, kvalitet varierade kunde vi se att samtliga grupper visade på en förståelse för de nyanlända svenskarna under den stora emigrationen.

Vi valde att sambedöma elevernas arbeten även om vi utgick från förmågorna i respektive ämne. Det är utvecklande att få resonera och diskutera synen på bedömning av elevers olika förmågor i två ämnen. Eleverna fick ett gruppomdöme med konstruktiv feedback vilket de uppskattade. Dock är det svårt att bedöma en grupp insats och vem som har gjort vad. Någon elev uttryckte också detta i utvärderingen där eleven var missnöjd med gruppens omdöme då vederbörande ansåg sig ha presterat bättre än gruppen i helhet.

Under arbetet var det flera elever som gjorde kopplingar till dagens migration, något vi skulle ha velat utveckla och arbeta vidare med. Det hade varit spännande att få dra paralleller mellan den stora emigrationen till Nordamerika och de flyktingströmmar vi ser idag. I just det här projektet fanns det tyvärr inte tid och utrymme för detta, däremot har det lett till att vi kommer att vidareutveckla det här projektet för kommande årskurser.

Vi är mycket nöjda med projektet ”Drömmen om Amerika” och dess utfall. Både sett till kunskapsinhämtning och lärandelust. För vår egen del har det varit fortbildande att få samarbeta ämnesövergripande. Sedan projektet upplever vi att lusten och motivationen till att lära har ökat i klassen, vilket vi har fått erfara i vår fortsatta undervisning.

5. Bilagor

Bilaga 1

Utvärdering i grupp

Vårt syfte med projektet Drömmen om Amerika var att ni skulle få förståelse för er historia med fokus på levnadsvillkoren för en nyanländ svensk i Amerika under den stora emigrationen. Detta genom att tolka och analysera autentiska amerikabrev.

1. Skriv ner tre meningar som sammanfattar det viktigaste ni har lärt er under projektet?
2. Varför är det bra att ha kunskap om detta, tror ni?
3. Ni fick se filmklipp, lyssna på föreläsningar, göra temakartor och läsa utdrag ur Vilhem Mobergs romansvit Utvandrarerna, som en introduktion till arbetsområdet. Var det till hjälp för er förförståelse inför arbetsområdet? Motivera ert svar.
4. Vi gick igenom ett amerikabrev tillsammans, så att ni lättare skulle kunna ta er an era egna brev i det kommande grupparbetet. Var detta till någon hjälp? Motivera ert svar.
5. Vad var svårt i arbetet då ni skulle hitta fakta, vad var lätt? Motivera ert svar.
6. Hur skulle ni skatta er arbetsinsats i grupparbetet innan dramatiseringen (faktainsamlingen)? Sätt kryss på linjen

Lågt

Högt

7. Hur skulle ni skatta er arbetsinsats i grupparbetet under dramatiseringen? Sätt kryss på linjen

Lågt

Högt

8. Blev slutprodukten som ni hade tänkt er? Motivera ert svar.

Bilaga 2

Utvärdering individuellt

1. Tycker du att din grupp lyckades få med det ni skulle i er dramatisering? Ge exempel på fakta ni fick med.

2. Hur skulle du skatta din arbetsinsats i grupparbetet innan dramatiseringen (faktain-samlingen)? Sätt kryss på linjen

Lågt

Högt

3. Hur skulle du skatta din arbetsinsats i grupparbetet under dramatiseringen? Sätt kryss på linjen

Lågt

Högt

4. Blev slutprodukten som du hade tänkt dig? Motivera ditt svar.

5. Vad tyckte du om teaterföreställningen Utvandrarna?

6. Vad tyckte du om föreställningen Utvandrarna kopplat till det du har lärt dig. Sätt ett kryss på linjen:

Jag kände inte igen något

Jag kände igen mycket

7. Vad tyckte du var bra med projektet? Motivera ditt svar.

8. Om vi skulle göra ett liknande projekt igen, har du något/några tips på vad som skulle kunna förändras?

Bilaga 3

Internetadresser till amerikabrev

Gävledraget (2014)

<http://www.gavledraget.se/Emigration.htm> (2015-06-16)

Junselevallen (2001)

<http://www.vallen.junselebyar.se/amerikabrev.html> (2015-06-16)

Larsson, Bondas Ivar (2012), Amerikabrev samlade av Bondas Ivar Larsson

<http://toften.se/Lima/sv> (2015-06-16)

Svenska migrationscentret (2014)

<http://migrationcenter.se/skolor/amerikabrev/> (2015-06-16)

Svenska migrationscentret (2014). Anna till fastern om Selma 1904-10-22.

<http://migrationcenter.se/wp-content/uploads/2014/09/Faster-Anna-1904-10-22.pdf>

(2015-06-16)

Vilhelmina museum (2014)

<http://www.museum.vilhelmina.se/amerikabrev.html> (2015-06-16)

Örebro kommun (2015)

http://www2.orebro.se/stadsarkiv/karlskoga/kemi_brev.htm (2015-06-16)

7. Referenser

Brusling, Christer & Strömqvist, Göran (red). *Reflektion och praktik i läraryrket*. (1996). Studentlitteratur AB

Jönsson, Anders (2011). *Lärande bedömning*. Gleerups Utbildning AB

Lgr11 (2011). Fritzes

Moberg, Vilhelm (1949). *Utvandrarna*. Norbok A/S

Moberg, Vilhelm (1952). *Invandrarna*. Norbok A/S

Svanelid, Göran (2014). *De fem förmågorna i teori och praktik - Boken om The big 5*. Studentlitteratur AB

Svenska migrationscentret (2014). *Anna till fastern om Selma 1904-10-22*.

<http://migrationcenter.se/wp-content/uploads/2014/09/Faster-Anna-1904-10-22.pdf>

(2015-06-16)

SVT (2012). *Allt för Sverige*. TV-program i Sveriges Television

SVT (2013). *Allt för Sverige*. TV-program i Sveriges Television

Troell, Jan (1971). *Utvandrarna* [spelfilm]. SF-Produktion AB

William Dylan (2013). *Att följa lärande - formativ bedömning i praktiken*.

Studentlitteratur AB

Youtube (2013). *Promotional video for the city of Mora, MN* <https://www.youtube.com/watch?v=DU0rdBSFiKs> (2015-06-16)

Youtube (2014). *Frödinge - En annan sida av Småland: Familjen Sellstrom*

[Reklamfilm]. https://www.youtube.com/watch?v=ZQ6JDF_UzpY (2015-06-16)

